

Vi står på skuldrene til alle dem som ikke lot seg kue

Taler
Erna Solberg

Dato
8 mai 2017

Sted
Akershus festning

1 Deres Majestet, Stortingspresident, veteraner, kjære alle sammen.

Om morgenen den 9. april 1940, våknet det norske folk opp til en ny virkelighet.

5 Norge var i krig.

Og den skulle komme til å vare i fem lange og vonde år.

10 I dag markerer vi krigens slutt.

Og at vi igjen fikk vår frihet tilbake.

Vi feirer freden.

15 Vi takker alle dem som kjempet.

Og vi minnes alle dem som fikk sine liv ødelagt eller revet bort.

20 Av en ondskap vi aldri helt kan fatte.

Og aldri, aldri må glemme.

25 Da krigen var over, var Elverum, Molde, Kristiansund, Namsos, Steinkjer, Bodø og Narvik totalskadd av kamper og tysk bombing.

Spesielt hardt gikk det utover befolkningen i nord.

30 Nedbrenningen og tvangsevakueringen av Finnmark og Nord-Troms påførte
dem enorme lidelser.

Større enn noe annet sted i Norge.

35 Og kampene i Narvik var blant de hardeste i landet.

Krigens sår var dype.

Og preget hele det norske folk.

40

Men dypest var de sårene ingen kunne se.

Og som skulle ta generasjoner å hele:

45 Om lag 10.000 nordmenn mistet livet.

Tap, sorg og svik rammet mange fler.

I dag samles vi over hele landet.

50

Slik som her på Akershus festning.

Vi samles for å vise vår dype takknemlighet til våre egne og allierte soldater.

55 Til sjøfolkene, motstandsgruppene og enkeltmenneskene.

Til alle dem som sloss.

Og alle dem som ytte sin motstand i det stille.

60

Som frie mennesker i et fritt land, står vi på skuldrene til alle dem som ikke lot
seg kue.

Men som reiste seg mot urett da det gjaldt, og da det kostet.

65

De er alle våre helter.

Og vi vil alltid huske deres innsats.

70

Jeg er glad for å se noen av dere her i dag.

At dere sitter her er en viktig påminnelse om at krigen fortsatt er vår nære historie.

75

I år hedrer vi spesielt de 50.000 norske soldatene fra Tysklandsbrigaden.

For 70 år siden reiste de første ned.

80

Til et utbombet land.

Og et krigstrøtt folk.

Ikke for å vinne krigen, men for å sikre freden.

85

På ruinene av menneskelig ødeleggelse, bidro de til demokratiseringen og gjenoppbyggingen av det samme Tyskland som hadde påført oss, og millioner av mennesker, så ufattelig mye smerte.

90

For etter krig må vi bygge opp.

Etter konflikt må vi jobbe sammen.

Det er en lærdom vi også må huske,

95

i møte med krig og konflikter i dag.

Den jobben våre soldater gjorde,

100

gjorde de på vegne av Norge og verdenssamfunnet.

Med håp om en bedre fremtid for oss alle.

Og en bedre fremtid fikk vi.

105

Vi som er født i Norge etter krigen har fått vokse opp i frihet.

Med demokrati, toleranse og menneskeverd.

110

Vi er så heldige at vi bor i et land hvor vi kan si det vi vil,

tro på det vi vil,

115

og leve som vi vil.

Og vi tar det kanskje som en selvfølge.

Det gjør ikke de som har kommet til oss fra land i konflikt.

120

Det gjorde ikke våre foreldre, besteforeldre og oldeforeldre som opplevde krigen.

Og det gjør ikke våre veteraner som har sett vold og lidelse i operasjoner ute.

125

De vet at de verdiene vi har bygget vårt samfunn på,

demokrati, toleranse og menneskeverd,

130

ikke kom gratis.

Og aldri må tas for gitt.

I dag hedrer vi også alle dem,

135

som med det norske flagget på skulderen,

har gjort en innsats for landet og friheten.

140

Både hjemme og ute.

Siden krigen og fram til i dag har over 100.000 norske kvinner og menn tjenestegjort i krig og konfliktsoner.

145

I over 100 operasjoner.

På fire kontinenter.

150 Og gjort en viktig innsats.

På våre vegne.

For å skape stabilitet og sikkerhet i andre deler av verden.

155

Slik har de også bidratt til vår egen sikkerhet her hjemme.

Og utført vår nasjons plikt til å ta vår del av et internasjonalt medansvar.

160

Et medansvar vi, som frie mennesker, har for å skape en bedre fremtid for andre.

Og for dem som kommer etter oss.

165

Kjære alle sammen,

Vi står igjen i en brytningstid.

Verden er i endring.

170

Og den endrer seg raskt.

Et mer selvhevdende Russland utfordrer stabiliteten i våre nærområder.

175

Og forsøker å svekke det europeiske og transatlantiske samhold.

Dødelige konflikter og svake stater,

spesielt i Afrika og Midtøsten,

180

skaper grobunn for internasjonal terrorisme.

Og har sendt over 60 millioner mennesker på flukt.

I Europa og i USA gir mange uttrykk for økt misnøye.

Og mindre tillit til politikere, media og etablerte institusjoner.

190 Det liberale demokratiet er under press i flere land.

Og dermed også de verdiene som har sikret fred og fremgang i over 70 år.

195 Vår egen sikkerhet er, og forblir, uløselig knyttet til utviklingen i verden rundt oss.

Vi må ta en forverret sikkerhetssituasjon på alvor.

200 De utfordringene vi står overfor kan bare løses i fellesskap.

Med allierte og venner.

Vi må stå sammen i en usikker tid.

205 Og huske på hvem vi er.

Holde fast ved våre verdier.

210 Og minne hverandre på hva de betyr.

For demokrati, toleranse og menneskeverd er fredens grunnmur.

Bygget av dem som kom før oss.

215 Forsvart gjennom generasjoner.

Og kjempet for av nordmenn - med livet som innsats.

220 Og for mange den høyeste pris.

I dag feirer vi friheten.

Og de verdiene vår nasjon er tuftet på.

225

Det er vår oppgave å forvalte dem.

Det er vårt ansvar å forsvare dem.

230

Og det er vår plikt å kjempe for dem om vi må.

Slik våre soldater har gjort.

Og gjør hver eneste dag.

235

De har vår dypeste respekt og takknemlighet.

Gratulerer med dagen.

240

Kilde

regjeringen.no

Emner

Andre verdenskrig, Minnetale, Norsk historie

245

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/vi-star-pa-skuldrene-til-alle-dem-som-ikke-lot-seg-kue>

250

255

260